

NA NÁVŠTĚVĚ U ANIČKY

Expedice Annapurna 2012

Idylická fotka z nejvyššího místa stěny Lhotse. Mráz, vítr, ale hlavně padající kamení na ní není vidět. Tady v 7000 m to Radek s Trávou otočili...

Radek Jaroš se po loňské sólo expedici rozhodl na další osmitisícovce vyhledat společnost. Pravda, nedělala mu ji skupinka sličných horolezek, nýbrž Honza „Tráva“ Trávníček, což rozhodně bylo ku prospěchu věci, jak si ostatně přečtete v rozhovoru.

Cílem Radka a Trávy bylo zdolat velmi obávanou a objektivně nejnebezpečnější osmitisícovku Annapurnu (8091 m). Kluci nevyměkli a přes tvrdé podmínky vystoupili 6. dubna na vrchol (po normální výstupové trase). Na hoře se dramaticky měnilo počasí a život lezcům komplikovalo především velké množství sněhu a obří laviny. Většina expedic kvůli tomu pokusy zabalila a od-

Své funkce si kluci rozdělili už dole v údolí. Radek si coby starší vybíral první.

jela domů. Jedna z lavin si vyžádala život maďarského horolezce. České horolezectví úspěch na desáté nejvyšší hoře světa vyhlíželo celých 24 let! Posledními úspěšnými byli v roce 1988 Josef Rakoncaj (v květnu), Josef Nežerka a Jindřich Martiš (v říjnu).

Annapurna je pro Trávu, který již stál na vrcholech Gasherbrumu I a Manaslu, třetí osmitisícovkou. O deset víc jich na svém kontě má Radek. K dokončení projektu „Koruna Himálaje“ mu tedy zbývá poslední kousek - a není to žádný drobeček, nýbrž nejvíce respektovaná osmitisícovka K2 (8611 m). Pojdme se ale na letošní expedici i horolezectví jako takové podívat očima obou aktérů, kteří zodpověděli několik otázek, aniž by vzájemně tušili, co druhý odpovídal. Ze dvou nezávislých rozhovorů jsme tedy složili následující kompilaci.

Třináctá a třetí

Radku, zdolal jsi už třináctou osmitisícovku. Byla oproti těm dvanácti předchozím něčím výjimečná?

Výjimečná je tím, co jsem si z ní odvezl, ale o tom bude asi ještě řeč. Jinak jsou hory, kde pokud chceš asi uspět, musíš riskovat a jít asi trochu fatalisticky za určitou hranici „buď, anebo“ a jiné, kde stačí jenom umět lézt. Annapurna je ta první. Jak se někde vyjádřil po neúspěšném pokusu o výstup na ni Libor Uher - je to ruská ruleta, akorát že nemáš

v bubínku revolveru jeden, ale čtyři náboje! Je to Anna Vzporná.

Trávo, pro tebe byla „Anča“ třetím zářezem. Jak tuto horu vnímáš v porovnání s Gasherbrumem I a Manaslu?

No, jako peklo na zemi. Obtížnostně se nedá vůbec srovnávat. Annapurna byla objektivně výrazně nebezpečnější, ale i technicky byl výstup těžší. A taky cesta byla o dost delší. Na Gashi i Manaslu se pohybovalo velký množství lidí, zde „pár“ kousků. No, ani se však nedivím...

Čím tě Annapurna okouzila a čím zaskočila?

R: Přiznám se, že nevím, jestli mě okouzila. Pro trekaře je okruh okolo Annapuren asi to nejkrásnější, co v Himálaji jde absolvovat. A ten já nešel. Pro horolezce, který na ni „musí“, jde o hodně těžký ořech... Poctivě musím přiznat, že jsme na ní nestrávili moc času, čehož nelituju. Neabsolvovali jsme ob-

První výškový tábor na Annapurně

vyklý přístup pod horu, přiletěli jsme „vrtulí“ a s její pomocí jsme se evakovali i do nemocnice po vylezení. Takže jsme se navzájem moc neužili. Nepříjemně mě zaskočil denní chod počasí. V podstatě každý den, krom našeho vrcholového, začalo mezi 10. a 14. hodinou sněžit. Takže průšvih. K tomu když přidáš pravidelné mohutné laviny ledu ze séraků a jetstream o rychlosti 100 až 200 km/h na vrcholu, tak není o co stát. Navíc v BC máš stěnu a horu pod takovým úhlem, že si její mohutnosti moc neužiješ.

T: Okouzila - no asi její polohou nedaleko ci-

V oblaku prachového sněhu způsobeného utrženým sérakem je pět lezců, kteří naštěstí přežili, ale po tomhle zážitku expedici zabalilo patnáct horolezců...

vilizace – obzvlášť, když jsme letěli do BC vrtulníkem z rekreačního střediska Pokhary, kde se člověk mohl i opálit. Zaskočila – no, čekal jsem, že to bude těžký, ale když se na tebe v noci řítí obrovská lavina a ty doufáš, že se zastaví o tvůj stan, který zpevňuješ zády... No, co víc k tomu říci... Prostě jsem to čekal o něco bezpečnější, než to bylo. Ještě, že jsme již byli aklimatizovaní z Lhotse, kde jsem došli do cca 7000m a na Annapurně jsme již nemuseli „běhat“ nahoru a dolů přes nebezpečná místa.

Radku, jak teď po výstupu vnímáš váš neuskutečněný projekt s Donem Bowiem v jižní stěně?

Jih jsme zvažovali na začátku, potom se náš zájem přesunul sem do severozápadní oblasti. Don se tam už jednou o něco pokoušel, a tak když jsem za ním byl v Kalifornii, ukázal mně fotky. Vypadalo to reálně a vcelku bezpečně. Akorát by muselo být jiné po-

Třetí výškový tábor v 6400 m

časí než letos. Podle mnoha lidí tak špatné dlouho nebylo. Každopádně, i když mě Don trochu zklamal tím, že naši akci bez řeči odpískal, rád jsem se s ním pod Annapurnou letos potkal. Byl motorem našich snah, které nakonec vyústily výstupem na vrchol. Škoda, že musel odjet dřív domů...

Trávo, myslíš, že na tuto horu vedou objektivně bezpečnější cesty, než je „normálka“?

Myslím, že ano. Seskok z letadla někam těsně pod vrchol. Nic jiného mě nenapadá.

Dokážeš si představit, že by ses na tuto horu zase někdy vrátil?

R: Těžko. Na jiný osmítisícovce si to trochu představit asi dokážu. Jde tam najít třeba těžký, ale bezpečný směr, kterým by se dalo uvažovat o pokusu na prvorovýstup. Sem opravdu nevím, co by mě znova táhlo. Pokus o sebevraždu? Možná.

T: Fuj! Dej mi pokoj, nejsem blázen!

Ve dvou se to dobře táhne

Jak ti sedl tandem, který jsi poprvé vytvořil s Trávou?

Mně absolutně v pohodě. Svoje předešlé expedice organizoval, a tak mně ubylo i této práce. Vyznal se. Tráva je skvělý parťák, vtipný, spolehlivý, vytrvalý... A trochu takový medvídek koala. Ale to nebylo na škodu, vždyť je to roztomilý zvířátko. Samozřejmě, že jsme na začátku nevěděli, do čeho jdeme, jak si sedneme, ale fakt byl super. Trochu mě štvál tím, že se pořád usmívá.

Trávo, jak se ti líbilo ve společnosti zkušeného himálajského matadora?

Hrozná pohoda, líbilo. Teď řeknu opět takovou klasickou pravdu (ale myslím to vážně). Tak jako pro mě byla před třemi lety obrovská čest jet na expedici s Márou Holečkem a Zdeňkem Hrubým, tak to mé „šěstí“ pokračovalo i letos, když mě vzal s sebou Radek. Zkušenosti, zkušenosti, zkušenosti...

Občas jste si ale každý k výstupu našel jiné partnery – předpokládám tedy, že kvůli „ponorce“ to nebylo...

R: Himálajské horolezectví je problém. Nejde o snadnou záležitost. Časově, fyzicky, finančně a ani po zdravotní a bezpečnostní stránce. Dát dohromady dobrou partu, anebo jenom dvojici, je nelehká věc, někdy loterie. Kdysi naše čtveřice – Zdeněk Hrubý, Petr Mašek a Martin Minařík byla skvělá. Dlouho jsme v různých obměnách lezli společně. Ale i tam se časem vloudily jiné názory na le-

Dlouhá cesta k vrcholu, dlouhý kouř z doutníčku...

zení, časové, rodinné a mezilidské problémy. No, a když se u mě objevil cíl Koruna Himálaje, bylo jasné, že na celý projekt nebudou stáli spolupuzci. Každý má svoje sny, cíle a problémy. A proč by třeba Miska šel na Annapurnu potěšit, když už dvakrát neuspěl? Ale ta otázka směřovala asi k tomu, že jsme se pohybovali na jiném konci během výstupu. Já prošlapával cestu často na špici, Tráva zase nosil těžší bágel.

T: Jestli myslíš letos „na kopci“, tak to se vyvinulo ze situace. Radek je rychlý a mé tempo je standardní, takže jsem se při výstupu potkával spíše s těma „normálnějšima“, než jsou Radek či Don Bowie. Pokud to myslíš obecně do vysokých hor – tak to jsem již rozhodnutý, že mé případné další cesty budou v malém, pohodovém týmu lidí, které stoprocentně znám. Asi jsem již schopen dát dohromady pár lidí, se kterými bych lezl rád. Takže uvidíme!

Poslední kolmá ledová stěnka pod CIII. Tady si Tráva v bouřce a vichřici dlouze užíval.

Hýčkal si tě Tráva?

Myslím, že jsme se hýčkali navzájem. Já jsem o něj hodně stál, nechtěl jsem jet sám. A on to vzal nakonec jako výzvu a velkou zkušenost. Jet s tím „slavným“ Jarošem. (Říká ve smíchu.)

Staral se o tebe Radek pečlivě?

K snídani byla velice často má oblíbená vajíčka. Posledně odpočinek s fajfkou. Pak dobrý oběd s plzeňským pivkem. Odpoledne mě trochu trápil povinnou četbou (Reflex, knihy apod.). K večeri se však opět podávala slivovice, čímž se eliminovaly odpolední křivdy. Tak co myslíš, staral?

Čím dle tebe Tráva nejvíce přispěl k vašemu úspěchu?

Tím, že tam byl. Na začátku mě štvál, když prohlašoval, že mě chce pomoci a že on tam vylézt nemusí. Pěkně... Ale s tím jsem nesusouhlasil! Asi sto metrů pod vrcholem jsem měl krizi. Málem jsem upadl do BC a to mě rozhodilo. Přeci jenom je to výškový rozdíl čtyři kilometry. Taky hlad, zima, tma, vyčerpání... Byl jsem rozhozený, zmatkoval jsem a snažil se najít jinou cestu na vrchol. Vypa-

Sestup z CIII

dalo to, že se tam nedostanu. Skončím těsně pod ním. Tráva mě vysílačkou navedl, viděl to z jiného úhlu pohledu. To jsem si říkal, že i kdyby na expedici nic jiného neudělal, tak tohle stačilo. On to ale zase chtěl zabalit a já ho z vrcholu překecal, ať jde, že to dá... Vrátil jsem mu to! Stáli jsme na vrcholu oba, i když ne spolu.

Čím dle tebe Radek nejvíce přispěl k vašemu společnému úspěchu?

Asi nejvíce tím, že tam byl!

Dokážeš si výstup představit, že bys ho dal sám?

R: Byl by to velký problém. Ang Tsering vloni říkal, že se o Annapurnu pokoušeli ten rok jen čtyři lidi. A tři zahynuli. Nikdy jsem na předešlých expedicích nepátral, kdo na kopec jede. Ani letos, ale od Mingmy (zástupce naší agentury) jsem se dozvěděl, že na jaře tam chystá expedici. Je to první Nepálec, který vylezl všechny osmy. Teď chtějí, aby to dokázal i jeho brácha. Ten jich má zatím „jenom“ devět. Annapurnu měl v plánu na letošek. Obeslal a obtelefonoval hodně lidí a dal dohromady velkou partu. Přidal bych se asi k nim. A před odletem v březnu se ozval dokonce Don Bowie, že tam jede, co plánuju já.

T: Velice, velice složité. Letos určitě ne! Těžko odpovídat, neboť vím, že bych sám na expedici nejel a už vůbec ne na Annapurnu. Takže odpověď spíše zní „ne“.

Myslíš, že spolu zase někam vyrazíte?

R: To bude záležet na Trávovi. Já mám v plánu společně s Petrem Maškem příští rok K2. Klidně ho vezmu, ale pokud vím, chce si dát rok pauzu. A já doufám, že na K2 nebudu muset po šesté.

T: Já bych rád a mám takovej pocit, že by se Radek taky úplně nebránil. Ale to se musíš zeptat jeho. Asi bych mu musel slíbit, že se nebudu tak moc smát a že budu chodit rychleji. Ale to já neumím. Se mnou to je takové: „Pane doktore, vy jste se zas kochal.“

Omrzliny

Radku, z Annapurny sis přivezl nečekaný suvenýr v podobě těžkých omrzlin na nohou. Na mnoha expedicích před tím tě takové problémy vůbec netrápily. Kde se tedy stala chyba?

Žádná fatální chyba se nestala. Ale jak říkám: „Tak dlouho se mně nic nestalo, že se čím dál víc se blížil okamžik, kdy se něco stane...“

Za prvé, pravděpodobně jsem měl vlhký boty. Nechávali jsme je mezi BC a ledov-

čtvrtý výškový tábor byl nejnebezpečnější tábor, který kdy Radek postavil. Naštěstí napadlo jen 5 cm nového sněhu a nespadla lavina. Ta by smetla většinu stanů a pohřbila Maďary, kteří přespávali v trhlíně.

cem, první dvě hodiny jsme šli v teniskách. Uskladnil jsem je v nepromokavém a neprodyšném pytlí. Jak na něj ve dne svítilo, vlhkost, která na botách byla, našla do míst kam by se normálně nedostala. Všude! Tráva řešil problém s mačkami, a tak si je snesl až do BC, to ho pravděpodobně zachránilo! Za druhé, k vrcholu jsme vyráželi z výšky 7100m večer v 9 hodin. Lezli jsme celou noc, já byl nahoře v 9 ráno. Hodinu jsem tam fotil. Po půlnoci byla zima strašná – když jsem měnil rukavice za péřové palčáky a dával jsem si do nich hřející pytlíky, málem jsem chcipl bolestí. Kolik to bylo stupňů, ale nevím. Moc.

Za třetí, dva dny na cestě z CII do CIII a z CIII do CIV jsem měl blbě, moc tlusté ponožky. Noha neměla prostor, asi jsem se trochu chytil a asi mě i natekla, protože když jsem si nahoře bral už svoje oblíbené, tenčí, vrcholovky „Craftovky“, zdálo se mi, že jsem na těsno.

Vrcholový zásek...

Za čtvrté, i když jsem do výškových táborů dorazil první, do stanu jsem lezl většinou jako poslední. Čekal jsem na Trávu a na Oskara, stavěl stan, vařil... To podupávání několik hodin na místě ve vánici asi taky není ideál. Což ale neznamená, že za to může Tráva, jak si někteří vykládají. Jen já a já!

Stály ty omrzliny za vrchol této velmi obávané hory?

Co ti mám říkat, jasně že stály! Teď nevím – zda to budou dva nebo pět prstů – ale když to rozpočítáš na dvacet expedic, tak to jde ne? Pokud to budou jen ty dva prsty, ukazováček a prostředníček levé nohy, je to OK. V tento moment jsou v ohrožení první články

palců, to by bylo horší. Víím, že hrozí problém se stabilitou, přenášení sil na celý pohybový aparát a tak. Nebude to úplná sranda, ale snad to dám bez větších následků.

Tráva, trápily tě omrzliny na rukou, jak to vypadá s tvými „pařáty“ nyní?

Ruce se zahojily hrozně rychle. Byl to první stupeň. Jen takové bambule na prstech. Zahojilo se to v podstatě již v Khatmandu, což mě trochu mrzelo, neboť jsem vedle Radka ztrácel v barech punc „výjimečnosti“. „Naštestí“ se mi rozjela omrzlinka na palci u nohou, kterou dohoduju ještě 1,5 měsíce po návratu do české kotliny. Ale bude to OK. Radek je na tom bohužel hůř.

Dá se proti omrzlinám nějak bojovat, ponaučili jste se z Annapurny nebo to holt patří k povolání a kromě včasného sestupu neexistují žádné jiné možnosti?

R: Nejlepší je neomrznout. Příčiny jsem popsal, tak jít proti nim. A když už to člověka potká? Samozřejmě že se dalo něco ještě udělat víc. Ač s sebou nosím Trental, tentokrát jsem ho v lékárně nahoře neměl. Dole jsem zase měl Clexan, ale začali mně ho dávat až doma tak po týdnu od omrznutí. Transport rychlejší být snad ani nemohl. Za den jsem z CV v 7100 sestoupil do BC v 4200 m a další den vrtulník. Dnes bych si rozhodně nenechal šáhnout na krycí tkáň. Jsem přesvědčen, že pokud by nedošlo k odstranění kůže z puchýřů, prsty by se daly dohromady a o žádný bych nepřišel...

T: No, určitě jsem posbíral spoustu zkušeností, ale někdy prostě záleží skutečně na maličkostech. Bohužel. Podívejte se na převelice

Radek na vršku své 13. osmy

CARINTHIA®
KEEPS YOU WARM

ANNAPURNA 2012

Honza "Tráva" Trávníček & Radek Jaroš
Summit 6.5.2012 (Czech Team)

**VYČERPANÝ,
ALE DOBRĚ
VYBAVENÝ**

WWW.CARINTHIASHOP.COM

Honza "Tráva" Trávníček

Důkaz o tom, že vegetace se ujmě téměř všude. Tráva se nachází i na vrcholu Annapurny...

zkušeného Radka. Prostě, když je špatná konstelace hvězd...

Trenky & kouření

Radku, veřejnost prosáklý zprávy, že jsi prý odjel s jedněmi trenkami. Fakt to stačí?

Je to pravda! Nějak jsem nezvládl balení, hromádka deseti kusů zůstala v obýváku. Ale dal jsem to. Hodně jsem chodil na ostro. Ale nesmíš potkávat moc pěkných holek.

Radek měl prý jen jedny trenky, dalo se s ním vydržet v jednom stanu?

No comment! Půjčil si občas ode mě, ale já mám na trenky jiného sponzora, takže o tom nesmím mluvit.

Tráva má takový rituál, že si v poměrně vysoké nadmořské výšce zakouří dýmkou. Přidal ses, nebo jsi mu to jako zodpovědný „táta“ rozmlouval?

Samozřejmě že ode mě dostal rady, aby miň pařil, nekouřil a naučil se kmitat nožičkami. Jako borci v Kurosavových Sedmi samurajích... Chtěl mě naučit kouřit dýmkou. Ta mě

Takhle vypadá Aniččin podpis na Radkových nohách...

nesedí, nekouřím. Jenom sem tam doutníky, které jsme si užívali společně.

Co tvoje pověstná dýmka, Trávo? V kolika jsi ji rozbalal? A co Radek, přidal se, nebo ti to spíš jakožto „starší taťka“ rozmlouval?

Ale taťka Radek furt říkal, že mi zakáže hulit a chlastat. Hlavně, když na mě někde čekal... Ale nikdy to vlastně neudělal a spíše si dal pívko a doutníček také. Nicméně fajfka letos „došla“ jen do C2. Jo, kdepak jsou časy, když jsem na Manaslu kouřil v sedmi tisících. Tady nějak nebyl prostor na „fajfinky“. Takže jsem kouření odlehčil jen na ty zmiňované doutníčky.

Martin Minařík

Setkali jste se během expedice s pomníčkem či jinými předměty připomínajícími Martina Minaříka, který na Annapurně tragicky zahynul?

R: Martina jsem měl samozřejmě v hlavě. Přeci jsme spolu stáli na třech osmách. Ale teď se přiznám, že si neuvědomuji, že by ho tam něco připomínalo. Ztratil se během sestupu úplně v jiné části masivu Annapuren.

T: Ne, nesetkali. Samozřejmě, že nás toto memento expedicí provázelo, ale člověk musí spíše přemýšlet nad každým svým krokem než myslet na minulost. Ono skutečně platí to obehnané klišé, že hory jsou krásné, ale také nesmírně kruté.

Budoucnost

Radku, netajíš se s tím, že se chystáš

na K2 ze severu. Proč poprvé volíš tuto stranu hory?

Na K2 jsem byl čtyřikrát. Jednou mě zastavilo zranění, ostatní pokusy vždy stoplo počasí. Už před pěti lety jsem se rozhodnul, že příště bude sever. Od té doby tenhle směr zvolila spousta lidí – Denis Urubko, Gerlinde Kalenbrunnerová, Maxud... To jenom ukazuje, že úvaha je správná, i když to samozřejmě neznamená úspěch. Ale je šance, že větry, které tou dobou bývají převážně od severozápadu, budou vát opět. Tím pádem se na jižní straně drží mrak okolo výšky 7000 m, kde sněží a fouká. Na severu je tou dobou relativně líp.

Trávo, po expedicích rád zvoláváš, že už nikdy více. Ale na bolest a vyčerpání člověk rychle zapomene. Takže už přemýšlíš, kam to bude příště? A případně s kým?

Letos již neříkám, že nikam nikdy. Loni jsem se vrátil z Manaslu vcelku dost psychicky unaven, letos to byla se „staříkem“ hrozná pohoda. Takže...

Ale čas ukáže. Rok 2013 bych si rád užil s „obyčejným“ cestováním s báglem - asi nejspíše v Jižní Americe, kde máme kamarády. Taky samozřejmě záleží, zda se mi podaří sehnat sponzorskou podporu. Hola, hlaste sel!

Informace lidé&HORY:

Annapurna (8091 m) – desátý nejvyšší vrchol na světě leží v centrální části nepálského Himálaje. Masiv Annapurny se rozkládá mezi údolími řek Kali Ghandaki a Marsyangni. První výstup na vrchol se podařil 3. června 1950 členům francouzské expedice Maurici Herzogovi a Luisi Lachenalovi, kteří se z hory vrátili s těžkými omrzlinami jen díky pomoci dalších členů expedice. Zimní prvovýstup se podařil Polákům Jerzy Kukuczko a Arturu Hejzerovi 3. února 1987. Výstupy na vrchol patří k těm nejobtížnějším v Himálaji a Annapurna bývá často označována jako nejvražednější vrchol (zejména kvůli lavinám a pádům séraků) – každý třetí lezec se z ní nevrátil zpátky. Paradoxem je, že právě Annapurna se stala vůbec první zdolanou osmitisícovkou a dnes to je osmitisícovka s nejmenším počtem úspěšných výstupů na vrchol! Posledním českým horolezcem, který se před letošní expedicí pokusil o výstup na Annapurnu (duben 2009), byl bývalý spolulezec Radka Jaroše – Martin Minařík. Tento sympatický a velmi úspěšný horolezec se bohužel z hory už nikdy nevrátil.